

Academia Istropolitana Nova ponúka postgraduálne vzdelávanie

Nezávislá medzinárodná vzdelávacia inštitúcia Academia Istropolitana Nova bola založená r. 1996 skupinou slovenských a zahraničných odborníkov. Jej poslaním je posgraduálne vzdelávanie a výskum v oblastiach, o ktoré je na Slovensku a v krajinách strednej a východnej Európy zvýšený záujem v rámci štyroch vzdelávacích programov: *Aplikovaná ekonómia, Environmentálna politika, Európske štúdiá a Ochrana pamiatok*, ďalej krátkodobých vzdelávacích aktivít, ako sú letné školy, prednášky a semináre. Už počas prvého roka existencie AINova pribudli k hlavným vzdelávacím aktivitám ďalšie programy: *Otvorené dištančné a odborné vzdelávanie, Žurnalistika, a Program verejnej politiky*.

Vo vzdelávacích programoch AINova vyučujú poprední domáci a zahraniční odborníci, aj vďaka nim získala dobré meno v zahraničí a bola dvakrát nominovaná do finále súťaže prestížnu *Cenu Hannah Arendtovej*, udeľovanú Inštitútom vied o človeku vo Viedni progresívnym vzdelávacím zariadeniam v strednej Európe. Vzhľadom na skutočnosť, že AINova je otvorená aj pre poslucháčov z iných krajín strednej a východnej Európy, vyučovacím jazykom je angličtina.

Knížnica, počítačové laboratóriá a seminárne miestnosti AINova sú vybavené najnovšou informačnou technikou. Po päťročnej existencii inštitúcie možno konštatovať, že je schopná ponúkať vzdelanie na vysokej odbornej úrovni. Nábor študentov pre akademický rok 2002/2003 sa uskutoční vo viacerých kolách v období december 2001 – júl 2002.

V školskom roku 2002/2003 sa opäť otvára program *Environmentálna politika*. Je to jednoročný pro-

gram, ktorý integruje poznatky z oblasti východnej a západnej Európy v zmysle zámerov Európskej únie. Program je prednostne určený absolventom prírodovedných a humanitne orientovaných vysokých škôl, ale uplatnenie nájdu aj absolventi inžinierskych smerov, právnici a ekonómovia, ktorí sa zaujímajú o environmentálne plánovanie a manažment. Program pripravuje odborníkov pre manažment a stratégie v rámci štátnej správy, prácu v agentúrach životného prostredia, na univerzitách, v priemysle i vo výskume.

Na príprave programu sa podieľali viaceré zahraničné inštitúcie, ako napr. BTU Cottbus, South Bank Univerzita v Londýne a Technická univerzita vo Viedni a prednášajú odborníci z viacerých zahraničných, ako aj domácich inštitúcií (SAV, Ministerstva životného prostredia SR, DAPHNE, STU a pod.). Vyučovacím jazykom je angličtina. Podrobnosti a prihlášky možno nájsť na adrese www.ainova.sk.

Študijný plán je pripravený ako nadväzujúce prednáškové celky s cieľom poskytnúť študentom kom-

plexnejší pohľad na problémy z diaľtrálne rozdielnych pohľadov.

Na zabezpečenie čo najväčšej interakcie medzi študentom a učiteľom a poskytnutie prakticky aplikovateľných vedomostí sa používa forma prípadových štúdií, čo povzbudzuje študentov k samostatnému hľadaniu riešení jednotlivých problémov.

Ďalšou progresívnou metódou učby sú študentské semináre. Poslucháči musia samostatne skúmať a pripravovať prezentácie na rôzne environmentálne témy. Hodnotenie, na ktorom sa spoločne s manažmentom programu zúčastňujú aj študenti a prebieha na základe určených kritérií, núti prezentujúcich k rozsiahlemu použitiu moderných technológií (Microsoft Power Point & Publisher), prispieva k zlepšeniu ich schopnosti prezentovať a odovzdávať vedomosti, čo je veľmi dôležité pre budúcu kariéru absolventov.

Flexibilita programu umožňujúca prispôbiť ho špecifickým požiadavkám študentov, je ďalšou výhodou. Vyučovanie pozostáva z prednášok, seminárov a práce v teréne.

V rámci výskumného projektu, ktorý je súčasťou štúdiá, študenti absolvujú stáže v podnikoch a agentúrach. Počas celého štúdiá na AINova dostávajú finančnú podporu vo forme štipendia.

Danka Thalmeinerová

Miestne poplatky za komunálny odpad – množstvový zber

Prvého januára t. r. nadobudol účinnosť zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, ktorý v systéme nakladania s komunálnym odpadom dôsledne sleduje princíp decentralizácie na samosprávy (obce). Obce sú oprávnené, a zároveň po-

vinné, regulovať formou všeobecne záväzného nariadenia (VZN):

- systém zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania komunálnych odpadov,
- miestny poplatok, ktorý vyberajú od občanov a ostatných pôvod-

cov komunálneho odpadu vo výške zodpovedajúcej skutočným nákladom obce na tieto odpady.

Tento systém musí odrážať konkrétne podmienky nielen obce, ale aj jednotlivých lokalít (napr. rodinné domy, sídliská). Ak sú obyvatelia určitej časti obce schopní separovať a zhodnocovať odpad, obec by to mala vo VZN reflektovať.

Prenesenie všetkých oprávnení a povinností za nakladanie s komunálnym odpadom na obce bolo motivované aj snahou o transparentnosť toku peňazí za odpady, keďže obec (ako samospráva) by mala presne informovať o výške nákladov na zber, prepravu, zhodnotenie a zneškodnenie odpadov, aby občan mohol kontrolovať efektívnosť vynakladaných prostriedkov.

Zákon obsahuje viacero nástrojov pozitívnej motivácie pôvodcov na znižovanie množstva odpadu, jeho separovanie a zhodnocovanie. Jedným z týchto motivačných nástrojov je možnosť zavedenia tzv. množstvového zberu komunálnych odpadov a nadväzného platenie miestneho poplatku podľa skutočného množstva vyprodukovaných odpadov.

Množstvový zber sa v zákone zaviedol z dôvodu, že ustanovenie sadzby poplatku len v závislosti od počtu osôb by mohlo viesť k demotivácii pôvodcu odpadu znižovať množstvo odpadu, ktoré vyprodukuje on sám, resp. ktoré odovzdá nevytriedené na zneškodnenie. Pôvodne sa v návrhu zákona tento zber označoval ako "žetónový", keďže sa vychádzalo z praktických skúseností obcí, kde takýto systém bol už zavedený a spočíval v tom, že pôvodca si na obecnom úrade zakúpil potrebný počet žetónov. Ak naplnil svoju nádobu na odpad, vyložil ju v určenom čase na miesto dostupné pre vozidlá odvážajúce odpad a žetónom "zaplatil" za odvoz. V procese schvaľovania zákona o odpadoch došlo k zmene názvu "žetónový zber" na širší "množstvový zber"

(formou úhrady nemusí byť len žetón), ale princíp tohto zberu ostal nezmenený.

Množstvový zber umožňuje:

- poplatníkovi relatívne presne zistiť množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu (aj drobného stavebného odpadu) za daný čas na účel výpočtu a vyrubenia miestneho poplatku,
- platiť poplatok za odpady vo výške, ktorá zodpovedá skutočnému množstvu vyprodukovaných odpadov,
- stanoví interval odvozu odpadu vyprodukovaného konkrétnym poplatníkom (závisí predovšetkým od jeho vôle), vždy však pri rešpektovaní zavedeného systému v danej obci a predpisov na úseku ochrany zdravia ľudí a životného prostredia.

Základný rozdiel medzi množstvom zberom odpadov a zberom, za ktorý sa platí poplatok podľa odseku 4 písm. a) zákona NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, spočíva v tom, že pri množstvom zbere má poplatník možnosť ovplyvniť výšku poplatku v priebehu kalendárneho roka na základe skutočného objemu vyprodukovaného odpadu, kým

v druhom prípade túto možnosť nemá (platí sa za objem nádoby a vopred stanovený počet vývozov nezávisle od toho, koľko odpadu naozaj v nádobe je).

Zavedenie miestneho poplatku viazaného na množstvový zber je vhodné všade tam, kde poplatník môže reálne preukázať, že využíva tento systém, t. j. ak je jeho zberná nádoba presne identifikovateľná a možno zabrániť tomu, aby do nej neukladali odpad iné osoby. Typickými situáciami vhodnými na množstvový zber sú napr. časti obcí s rodinnými domami alebo firmy, ktoré majú nádoby na odpad umiestnené v uzavretom areáli. Týmto spôsobom možno riešiť aj poplatky chatárov a chalupárov, ktorí nemajú v danej obci trvalý ani prechodný pobyt. Ale ťažko by bol uskutočniteľný napr. na sídliskách s veľkými bytovými domami a anonymitou obyvateľov, kde je spravidla nemožné zabrániť ukladaniu odpadov do nádob cudzími pôvodcami.

Ak sa obec rozhodne zaviesť množstvový zber, nevyrubuje miestny poplatok formou platobného výmeru.

Božena Gašparíková

Program odpadového hospodárstva

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Základným atribútom pre prípravu Programu odpadového hospo-

dárstva (POH) je účel *odpadového hospodárstva*, definovaný v § 3 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, ktorým je predchádzať a obmedzovať vznik odpadov a zabezpečiť ich zhodnocovanie. Prednostne by sa malo zabezpečovať materiálové zhodnocovanie odpadov. V prípade, že to nie je možné alebo účelné, možno zabezpečiť energetické zhodnocovanie odpadov, t. j. využívať odpady ako zdroj energie. V prípade potreby zneškodňovania odpadov sa musí zabezpečiť spôsob neohro-